

Nr 496

Av herrar **Velander** och **Birke**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv, så ock om fortsatt giltighet av samma lag, m. m.*

Det uppges i Kungl. Maj:ts proposition nr 73 år 1956 att det "inom riksbanken påbörjats vissa förberedande undersökningar rörande en ny särskild kassareservlagstiftning". Dessa "vissa förberedande" undersökningar lär dock icke ha framskridit så långt att förslag kan förväntas till årets riksdag. Problemställningen anmäldes redan då fullmäktige i riksbanken avgav yttrande över 1949 års banklagssakkunnigas betänkande.

Under framhållande av att principiell enighet torde föreligga om behovet av beredskapslagstiftning om rätt att skärpa banklagens föreskrifter om skyldighet att hålla kassareserver föreslår föredragande departementschefen förlängning av 1949 års lag i berörda hänseende men med den fördubbling av maximitalet, som trots bestämda erinringar genomfördes 1954.

Den åberopade enigheten gäller icke heller nu den alldeles väsentliga frågan om kassareservernas högsta likviditetskvot.

Den konjunkturpolitiskt betingade, särskilda lagstiftningen om kassareserver ger regeringen fullmakt att av penningpolitiska skäl skyldighet för bankaktiebolag att hålla större likvida reserver än vad som med hänsyn till rörelsens art och omfattning eljest skulle vara påkallat. Under förutsättning att man ser denna rätt som ett komplement till en aktiv penningpolitik, stödd och möjliggjord av en rörlig ränta, kan ej tillräckliga skäl anföras för en så hög högsta likviditetskvot som femtio procent. Ej heller kan som motiv för en sådan pekats på några svårigheter för centralbanken att med kreditinstituten nå ett friktionsfritt samarbete för genomförandet av en med hänsyn till den samhällsekonomiska situationen nödvändig kreditpolitik. Huruvida denna skall nå avsedda resultat eller ej beror icke av stadgandena i en kassareservslag utan av det eftertryck det allmänna lägger på sin ekonomiska politik — generellt sett — och ej minst på hur densamma påverkar marknadens likviditet genom sina egna operationer. Att det finns kreditinstitut, som håller en likviditetskvot, vilken överstiger vad som kunde krävas enligt 1949 års lag i dess ursprungliga form, är ingen orsak att skärpa lagen. Om man utan vidgade fullmakter kan nå ett större resultat än fullmakterna i och för sig ger grund för, kan detta förhållande ej vara tvingande skäl att vidga fullmakterna.

I detta sammanhang bör ej glömmas, att skyldighet att hålla kassareserver, utöver vad fordringarna på en ur insättarnas synpunkt skälig likviditet gör ofrånkomligt, medför en belastning som i sista hand drabbar kreditinstitutens kunder. Detta är särskilt betänkligt då en lagstiftning med detta innehåll utformas så, att möjlighet skapas att ställa mycket hårda och för olika kreditinstitut olika krav på likviditet.

Vi åberopar det anförda och hemställer,
att riksdagen måtte antaga följande

FÖRSLAG

till

Lag

om ändrad lydelse av 1 § lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv, så ock om fortsatt giltighet av samma lag.

Härigenom förordnas dels att 1 § lagen den 3 juni 1949 angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv, vilken jämlikt lag den 3 juni 1955 (nr 306) gäller till och med den 30 juni 1956, skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, dels ock att lagen i sålunda ändrat skick skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1957.

1 §.

I den mån sådant med hänsyn till utomordentliga omständigheter prövas nödigt må Konungen, på framställning av fullmäktige i riksbanken och efter hörande av bank- och fondinspektionen, förordna,

a) att kassareserv, som avses i 63 § lagen den 31 mars 1955 (nr 183) om bankrörelse, tillsammans med bankaktiebolags ineliggande kassa skall uppgå till viss bestämd kvotdel, högst tjugofem procent, av bolagets förbindelser med undantag av garantiförbindelser och skulder på grund av insättningar å sparkasseräkning;

b) att viss bestämd kvotdel av den summa — — — eller bankir;

c) att viss bestämd kvotdel av den under b) — — — tre månader.

Oavsett vad — — — bestämda beloppet.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Stockholm den 13 mars 1956

Gustaf Velandér

E. Birke